

Spletni seminar 2

KGZ Mleko Loka – Izbrana kakovost

Datum: 18. 12. 2025

Ura: 9.00

Lokacija: Microsoft Teams

Vabimo vas na spletni seminar:

Izbrana kakovost in lokalna pridelava: Vloga standardov IK pri gradnji trajnostne lokalne ekonomije in zaupanja potrošnikov

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

- Operacija je sofinancirana v okviru Strateškega načrta SKP 2023–2027 za Slovenijo.

- Financira: Evropska unija, Republika Slovenija, Skupna kmetijska politika.

- KGZ Škofja Loka

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

UVOD: Kaj je Izbrana kakovost?

Izbrana kakovost je nacionalna shema kakovosti, ki:

- je uradno potrjena s strani države
- povezuje nadstandardne zahteve glede kakovosti, varnosti, sledljivosti in porekla
- potrošniku zagotavlja, da je izdelek resnično slovenskega izvora

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

UVOD: Kaj je Izbrana kakovost?

- uvaja strožje kriterije, kot jih predpisuje osnovna zakonodaja
- vključuje neodvisne zunanje kontrole
- omogoča sledljivost celotne verige – od surovine do končnega izdelka

Shema IK zajema več panog: mleko, meso, sadje, zelenjavo ...

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zakaj je bila shema IK uvedena?

1. Potreba po višji kakovosti

Potrošniki so bili izpostavljeni poplavi izdelkov iz različnih držav. Brez jasnega označevanja ne vedo:

- od kod izdelek prihaja,
- ali je kontroliran,
- kakšna je njegova resnična kakovost.

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zakaj je bila shema IK uvedena?

2. Zmanjšanje zavajajočega označevanja

“Slovensko pakirano” ni enako “slovensko pridelano”.

Izbrana kakovost odpravi to dvoumnost.

3. Krepitev domače pridelave

Slovenska hrana je kakovostna, a pogosto spregledana.

Izbrana kakovost daje slovenskim izdelkom prepoznavno, zanesljivo identiteto.

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zakaj je bila shema IK uvedena?

4. Odziv na globalne tržne pritiske

Cene uvoženih izdelkov pogosto rušijo slovenski trg.

Izbrana kakovost daje domačim pridelovalcem boljšo izhodiščno pozicijo.

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Temeljna načela sheme Izbrana kakovost

1. Slovensko poreklo

- 100% domače surovine
- nadzor and vsako fazo pridelave
- podpira nacionalno prehransko varnost

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Temeljna načela sheme Izbrana kakovost

2. Višji standardi

Vključujejo:

- nadstandardne mikrobiološke zahteve
- bolj stroge pogoje reje ali pridelave
- višje senzorične zahteve (okus, vonj, tekstura)
- ožje kriterije pri pridelavi

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Temeljna načela sheme Izbrana kakovost

3. Zunanje neodvisne kontrole

- izvajajo jih certificirani organi
- pregledi so napovedani in nenapovedani
- vključujejo laboratorijske analize, preglede dokumentacije in terensko kontrolo

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Temeljna načela sheme Izbrana kakovost

4. Sledljivost

- vsak korak je zabeležen
- potrošnik lahko preveri izvor
- omogoča takojšnje ukrepanje v primeru odpoklicev

5. Preglednost

- ik preprečuje skrivnost porekla
- omogoča jasne, nepristranske informacije

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zakaj je IK pomembna za potrošnike?

- **Zaupanje**

- potrošniki danes dvomijo v številne oznake
- izbrana kakovost daje dokaz, da je izdelek preverjen po strogih pravilih

- **Varnost**

- manjša možnost kontaminacij
- celovita sledljivost zmanjša tveganja

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zakaj je IK pomembna za potrošnike?

- **Domače poreklo**
 - potrošniki radi podprejo lokalno, ko vedo, da je izdelek res domač
- **Boljša kakovost**
 - izbrana kakovost ni le znak porekla, je tudi znak nadstandardne kakovosti

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Lokalna smer: strateška smer razvoja Slovenije

Slovenija je majhna država, z omejenimi površinami.

Prav zato ima **lokalna pridelava izjemno pomembno vlogo:**

- Zaščita pred krizami v globalnih verigah
- Zmanjšanje odvisnosti od uvoza hrane
- Povečanje prehranske suverenosti
- Bolj zdrava ekonomija
- Ohranjanje poseljenosti podeželja

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zakaj potrošniki vse bolj cenijo lokalno hrano?

- Večja svežina
- Manj transportnih poti
- Večja verodostojnost porekla
- Podpora domačim kmetijam
- Trajnostna izbira
- Kulturni in tradicionalni pomen slovenske hrane

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Lokalni prehranski sistemi in njihova odpornost

- **Stabilnost v krizah**
 - V krizah (Covid, zaprtje mej, suša, geopolitične napetosti) so lokalni sistemi delovali bolj stabilno
- **Manj izgub v sistemu**
 - Daljše transportne verige = več pokvarljive hrane
 - Lokalno = hitrejši tokovi, manj izgub
- **Višja kakovost**
 - Izdelki hitro preidejo od pridelovalca do trgovine

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Primeri lokalnih sektorjev, ki so močno vključeni v IK

- Mesna industrija
- Sadjarstvo
- Zelenjadarstvo
- Žitarice
- In tudi mlečni sektor kot eden izmed tradicionalnih stebrov lokalne pridelave

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Vloga kmetij v lokalni ekonomiji

- **Gospodarski motor podeželja**
 - Ustvarjanje delovnih mest
 - Ohranjanje dejavnosti v manj urbaniziranih regijah
 - Zagotavljanje lokalne oskrbe trgovin in gostincev

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Vloga kmetij v lokalni ekonomiji

- **Varovanje krajine**
 - Kmetje so skrbniki slovenske kulturne krajine, ki je pomembna tudi za turizem.
- **Prenos znanja**
 - Družinske kmetije prenašajo znanje iz generacije v generacijo.

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kako IK krepi položaj lokalnih kmetij

- Jasno označevanje poveča vidnost izdelkov
- Potrošnik lažje zaupa certificirani domači hrani
- Kmetje pridobijo višjo dodano vrednost
- Lažji vstop v trgovske verige
- Zmanjšana konkurenca uvoženim izdelkom
- Večje povpraševanje po domačih surovinah

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Trajnostna lokalna ekonomija skozi IK

- **Ekonomska trajnost**
 - več prihodkov ostane doma
 - krepitev lokalnih dobavnih verig
 - stabilnejši trg za kmete

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Trajnostna lokalna ekonomija skozi IK

- **Socialna trajnost**
 - ohranjanje podeželja
 - ustvarjanje delovnih mest
 - povezovanje skupnosti

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Trajnostna lokalna ekonomija skozi IK

- **Okoljska trajnost**
 - kratke transportne poti
 - manj izpustov CO_2
 - manj embalaže in skladiščenja

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Sledljivost – temelj zaupanja potrošnikov

- **Koristi sledljivosti:**
 - hitra identifikacija izvora
 - preprečevanje zavajanja
 - zmanjšanje tveganj
 - potrošnik dobi realno informacijo o izdelku

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Sledljivost – temelj zaupanja potrošnikov

- **Načini sledljivosti:**
 - označevanje serij
 - digitalni zapisi
 - laboratorijske kontrole
 - QR kode in sodobne tehnologije

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Percepcija potrošnikov – zakaj zaupajo IK?

- Ker je znak prepoznaven
- Ker je podprt s strogo zakonodajo
- Ker je podprt s sistemskimi kontrolami
- Ker nudi več kot samo poreklo – nudi kakovost + varnost
- Ker je domača hrana povezana s tradicijo

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Ekonomске koristi za kmete

- Stabilnejši odkupi
- Večja prepoznavnost
- Možnost ustvarjanja lokalne blagovne znamke
- Višja dodana vrednost po certifikaciji
- Večja pogajalska moč pri trgovcih

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Koristi za lokalno skupnost

- Ohranjanje ljudi na podeželju
- Rast lokalnega podjetništva
- Bolj razvit podeželski turizem
- Krepitev lokalne samozavesti
- Večja solidarnost in povezanost med prebivalci

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Primeri dobrih praks

- Zadruge, ki povežejo kmete različnih panog
- Lokalne predelovalnice, ki delujejo v IK sistemu
- Kratke verige med kmeti in gostinci
- Razvoj IK izdelkov za lokalne tržnice
- Regionalni projekti sodelovanja med sektorji

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

IK kot povezovalni sistem

IK povezuje:

- Pridelovalce
- Predelovalce
- Distributerje
- Trgovske verige
- Gostince
- Potrošnike

S tem nastaja močna, pregledna in zanesljiva prehranska veriga.

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Vloga potrošnika v prehranski verigi

- Potrošnik z nakupom odloča, kakšna hrana bo prevladovala
- Izbira domače → podpira lokalne kmete
- Zaupanje v oznako vodi v ponavljajoče nakupe
- Informirani potrošniki prinašajo stabilnost celotnemu sistemu

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Komunikacija in informiranje potrošnikov

- IK olajša komunikacijo: jasni kriteriji → jasna zgodba
- Potrošnik potrebuje preproste informacije
- Poudarek na: poreklu, nadstandardnih kriterij, sledljivost
- Transparentnost je ključ do stabilnega zaupanja

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Priložnosti v prihodnosti

- Širitev IK na nove kategorije
- Digitalizacija sledljivosti
- Povezovanje lokalne hrane s turizmom
- Večja vloga kratkih verig v javnih zavodih
- Rast povpraševanja po varni, preverjeni hrani

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Sklepi

- Izbrana kakovost združuje poreklo + kakovost + sledljivost + varnost
- Lokalna pridelava je temelj trajnostne prehranske verige
- IK krepi lokalno ekonomijo in zaupanje potrošnikov
- Potrošnik s svojo izbiro ustvarja prihodnost slovenskega podeželja

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zaključek

- Dogodek je sofinanciran iz sredstev Evropske unije – Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.
- **Izbrana kakovost ni le oznaka – je zaveza k večji kakovosti, lokalnosti in zaupanju v slovensko hrano**
- losko-mleko.si

Hvala za pozornost!

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA